

Electroconvulsive therapy

About your rights

Elektrokonvulzivna terapija

O vašim pravima

Croatian

Sažetak

Ako vam psihijatar preporuči elektrokonvulzivnu terapiju (EKT):

- o EKT-u će vam biti pružene informacije i moći ćete postavljati pitanja
- imate pravo EKT odbiti, ako budete sposobni dati informirani pristanak na EKT terapiju
- imate pravo dobiti liječnički i pravni savjet
- imate pravo o EKT-u tražiti mišljenje još jednog psihijatra
- imate pravo da vas zastupa odvjetnik ili netko od prijatelja ili od rodbine
- možete se žaliti na liječenje koje vam je određeno
- imate prava na temelju *Povelje o ljudskim pravima i odgovornostima (Charter of Human Rights and Responsibilities)*.

Možete zamoliti nekoga od liječničke ekipe, prijatelja, nekoga u obitelji, odvjetnika, zastupnika ili posjetitelja iz zajednice da vam pomogne u tome, ili kontaktirati jednu od organizacija, koje su opisane na kraju ove knjižice.

Elektrokonvulzivna terapija

O vašim pravima

Ova knjižica vam je uručena zato što je vaš liječnik ili specijalist preporučio EKT, jer smatra da bi vam ova terapija koristila. U knjižici su sadržane informacije o terapiji i o vašim zakonskim pravima na temelju Zakona o mentalnom zdravlju (*Mental Health Act 1986*).

Vaš psihijatar ili netko od liječničke ekipe porazgovarat će s vama o informacijama i o vašim pravima opisanim u ovoj knjižici i odgovorit će vam na sva vaša pitanja.

Sve mora biti objašnjeno na jeziku i na način tako da vi to razumijete. Ova knjižica je prevedena i na niz drugih jezika.

Pitajte nekoga od svoje liječničke ekipe možete li dobiti knjižicu na jeziku koji vama odgovara.

Sadržaj

EKT: vaša prava	2
EKT: informacije o terapiji	3
Pritužbe	5
Važni kontakti	6

Telefonska informativna linija

O elektrokonvulzivnoj terapiji možete čuti snimljene informacije na raznim jezicima ako nazovete telefonsku liniju za informacije.

Telefonski brojevi su popisani na kraju ove knjižice.

Linije su otvorene 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.

A Victorian
Government
initiative

Primjerci Zakona o mentalnom zdravlju (Mental Health Act) mogu se dobiti u službama usluga za mentalno zdravlje.

Ako vam se u bilo kojem trenutku nametne pitanje u svezi ovih informacija i vaših prava, zamolite nekoga da vam to pojasni. To može biti netko od liječničke ekipe, prijatelj, netko od rodbine, odvjetnik, zastupnik ili posjetitelj iz zajednice.

Povelja ljudskih prava i odgovornosti

Viktorijski zakon o Povelji ljudskih prava i odgovornosti (Victorian Charter of Human Rights and Responsibilities Act) iz 2006. godine nastoji promicati i zaštititi određena ljudska prava. Povelja određuje koja su prava zaštićena i zahtijeva od državnih službi usluga za mentalno zdravlje da postupaju u skladu s tim pravima.

Poveljom je također precizirano kada i kako prava mogu biti zakonom ograničena. Na primjer, na temelju Zakona o mentalnom zdravlju, službe usluga za mentalno zdravlje vas mogu zadržati, ako je to potrebno, kako bi se zaštitilo vaše zdravlje i sigurnost ili sigurnost drugih ljudi. No, svako ograničenje vaših sloboda i ometanje vaših prava, privatnosti, dostojantva i samouvažavanja, mora biti minimalno, samo koliko je potrebno u datim okolnostima.

Ako imate pitanja o ovoj povelji ili o tome kako ona može utjecati na vaše liječenje, kontaktirajte neku od organizacija, opisanih na kraju ove knjižice.

EKT: vaša prava

Psihijatar će porazgovarati s vama o EKT-u i objasniti vam kako se to radi i kako vam ta terapija može pomoći u liječenju bolesti. Psihijatar će govoriti o mogućim nuspojavama i alternativnim terapijama, pitati vas za mišljenje i odgovoriti na sva pitanja koja budete imali.

Prilikom razgovora s psihijatrom o EKT-u, s vama može biti netko tko vam može pružiti potporu. Vaše je pravo imati sa sobom prijatelja, nekoga od obitelji, odvjetnika ili zastupnika, koji će zastupati vaše interese, prije potpisivanja pristanka na EKT.

Savjeti i mišljenje još jednog psihijatra

Vaše je pravo dobiti pravni i liječnički savjet. Vaše je pravo, također, čuti mišljenje još jednog psihijatra o tome je li vam potreban EKT. Vaš voditelj slučaja (case

manager) ili psihijatar može organizirati razgovor s još jednim liječnikom u sklopu iste organizacije za mentalno zdravlje ili vam mogu pomoći da sami odaberete psihijatra. Ako odaberete privatnog psihijatra, možda ćete morati platiti uslugu.

Pristanak na EKT

Ako ste sposobni dati informirani pristanak, EKT terapiju možete imati samo ako na to pristanete. To znači, ako ste sposobni dati informirani pristanak, imate pravo odbiti EKT.

Informirani pristanak

Informirani pristanak je ako pristanete na EKT terapiju nakon što ste čuli:

- što je uključeno u EKT
- koje su korisne strane, neugodnosti i opasnosti od EKT-a
- eventualne korisne alternativne terapije
- odgovore na svoja pitanja o EKT-u i razumjeli te odgovore
- je li osoba koja preporučuje EKT ili liječnik koji će obavljati EKT terapiju financijski vezan za tu službu, bolnicu ili kliniku, gdje će se davati EKT terapija
- svoja zakonska i druga prava.

Prije nego što odlučite želite li EKT terapiju, morate se dobro informirati. Ako imate pitanja, postavite ih psihijatru ili zamolite za savjet prijatelja, nekoga u obitelji, odvjetnika, zastupnika ili neku od organizacija koje su opisane na kraju ove knjižice.

Ako pristanete na EKT, od vas će se tražiti da potpišete obrazac, kojim pokazujete da ste dali informirani pristanak.

Psihijatar će porazgovarati s vama koliki vam se broj terapija preporučuje. Možete dati pristanak na najviše šest terapija. Ako liječnik smatra da vam je potrebno više od početnih šest terapija, od vas će se tražiti da date pristanak za svaki naredni ciklus od najviše šest terapija.

Povlačenje pristanka na EKT

Ako pristanete na EKT, a onda promijenite mišljenje, u svako doba imate pravo odustati. S terapijama će se prestati, osim ako psihijatar smatra da niste u stanju dati informirani pristanak. Ako želite povući

svoj pristanak, najprije o tome porazgovarajte sa svojim psihijatrom. Ne zaboravite da vam u tome uvijek može pružiti potporu ili vas zastupati netko od prijatelja, netko od obitelji, odvjetnik ili zastupnik.

EKT terapija ako niste sposobni dati informirani pristanak

Ako niste sposobni dati informirani pristanak za EKT, psihijatar može dati pristanak za vas ako smatra:

- da je EKT potreban; i
- da će se vaše tjelesno ili mentalno stanje pogoršati, ako ne budete imali EKT; i
- da su razmotrene prednosti i opasnosti EKT terapije kao i druge eventualne terapije koje bi mogle biti korisne.

Psihijatar će s vama porazgovarati o EKT-u prije terapije. Učinit će se što je potrebno da vaš glavni skrbnik (član obitelji ili prijatelj koji je najviše odogovoran za vašu skrb) ili vaš službeno postavljeni skrbnik (ako ga imate) bude obaviješten o EKT-u.

Hitni EKT

Ako vam je hitno potrebna EKT terapija zbog naravi mentalne bolesti koju imate, terapija vam može biti pružena i bez vašeg pristanka. Ako dođe do toga, psihijatar će vam objasniti zašto je ta terapija hitno potrebna.

EKT: informacije o terapiji

Ovaj dio knjižice sadrži informacije o EKT-u.

EKT se već godinama koristi kao uspješna terapija za neke teške mentalne bolesti. Ispitivanja su pokazala da je EKT terapija uspješna. Postupak ove terapije se zadnjih godina poboljšao, tako da se postižu bolji rezultati, uz manje nuspojave. Psihijatar će popričati s vama zašto vam se preporučuje EKT terapija i koji su još oblici liječenja mogući. Važno je biti dobro upoznat s time što je EKT terapija. Ako imate pitanja ili vas bilo što brine u svezi ove terapije, popričajte s psihijatrom ili s nekim iz liječničke ekipe.

Što je EKT?

EKT je medicinski postupak koji obavljaju liječnici. Osobi kojoj se daje EKT terapija, najprije se daje anestetik za opću anesteziju i sredstvo za opuštanje mišića. Kada ova sredstva postignu potpuni učinak, mozgu se daje stimulacija kratkim kontroliranim serijama električnih impulsa uz pomoć elektroda precizno postavljenih na određena mjesta na glavi. Ova pobuda prouzrokuje konvulziju u mozgu u rasponu do dvije minute. Budući da se u tijelu nalazi sredstvo za opuštanje mišića i anestetik, tijelo se ne grči i osoba ne osjeća bolove. Osoba se probudi nakon pet do deset minuta, slično kao u slučaju manjeg operativnog zahvata.

EKT se sastoji od 6 do 12 terapija, koje se daju tri puta tjedno tijekom nekih mjesec dana. Psihijatar će razgovarati s vama o tome koliko će vam biti potrebno terapija.

Kada se koristi EKT terapija?

EKT terapija je dobra za jaku depresiju, maniju, neke oblike šizofrenije i manji broj drugih mentalnih i neuroloških poremećaja. Može se koristiti kada lijekovi ne pomažu. Može se koristiti i u slučajevima kada lijekovi prouzrokuju teške nuspojave ili u slučajevima kada zdravstveno stanje ne dopušta konzumiranje lijekova. EKT se koristi i u stanjima opasnim po život, kada lijekovi ne mogu dovoljno brzo djelovati. Ova terapija je osobito djelotvorna u slučajevima jake depresije i suicida (samoubilačkog poriva).

Odluka o EKT terapiji se donosi na temelju detaljnog pregleda i ocjene tjelesnog i psihičkog stanja osobe, uzimajući u obzir vrstu bolesti, stupanj psihičkih tegoba, očekivani rezultat i prognozu, ako se ovaj oblik liječenja ne bi poduzeo. U slučajevima velikog rizika od suicida ili teškog stanja, kada osoba ne može ni jesti ni piti, EKT može biti terapija koja spašava život.

Što ako je u pitanju trudnica?

Morate reći liječniku ako postoji mogućnost da ste trudni. Pri odluci o primjeni EKT terapije kod trudnica, moraju se uzeti u obzir opasnosti korištenja drugih terapija, opasnosti za majku i fetus u slučaju

neprijemljene EKT terapije, kao i moguće komplikacije u trudnoći, koje mogu povećati opasnost pružanja EKT terapije ili davanja anestetika.

Može li EKT prouzrokovati oštećenje mozga?

Ne. Nema dokaza da EKT uzrokuje oštećenje mozga ili neke druge štetne promjene osobnosti.

Što trebam učiniti prije EKT terapije?

Ne smijete jesti ni piti nikakvu tekućinu, uključujući i vodu, najmanje šest sati prije EKT terapije, kako biste bili sigurni da vam je stomak prazan. To se zove 'suzdržavanje od jela i pića'. Ako nešto pojedete ili popijete u vremenu kada se trebate suzdržavati od jela i pića, morate o tome obavijestiti medicinsko osoblje ili liječnika prije terapije.

Smijem li uzimati lijekove?

Liječnik vam može promijeniti lijekove, jer neki lijekovi mogu utjecati na učinak EKT terapije. Ujutro na dan kada vam je određena EKT terapija možete dobiti neke lijekove, ali možete ih popiti samo uz gutljaj vode.

Kako se vrši EKT terapija?

Prije prve EKT terapije obaviti će vam se pregled, kako bi se utvrdilo jeste li sposobni primiti anestetik za kraću opću anesteziju i jeste li sposobni za EKT terapiju. Zatim će vam biti rečeno da pričekate u čekaonici, prije nego što vas uvedu u prostor za terapiju, gdje će vas poleći na krevet. Osoblje će vam priključiti:

- manžetu za mjerenje tlaka na ruku, na nogu ili i na ruku i na nogu
- malu napravu na prst na ruci kojom se mjeri puls i kisik u krvi
- ljepljive točke s elektrodama na čelo i iza ušiju, kojim se evidentira električna aktivnost mozga tijekom terapije
- masku za kisik preko nosa i usta. Time se pripremaju tijelo i mozak za dodatnu aktivnost, koja će se na kratko odvijati tijekom terapije.

Ako postoje posebni faktori rizika, koji su poznati iz vaše povijesti bolesti ili utvrđeni pregledom ili pretragama, može biti korištena i dodatna oprema.

Dobit ćete anestetik za kratkotrajnu opću anesteziju, koji će vas uspavati i nećete ništa osjećati niti se sjećati terapije.

Anestetik se ubrizgava injekcijom u venu, i na taj način brzo djeluje. Anesteziju će vam dati liječnik specijalist (anesteziolog). Uz anestetik dobit ćete i sredstvo za opuštanje mišića.

EKT terapiju će vršiti liječnik specijaliziran za EKT. Liječnik stavlja male elektrode na kožu lubanje i propušta odmjerenu količinu struje u dio mozga, kako bi se izazvala konvulzija (napad). Konvulzija traje do dvije minute.

Tijekom terapije, anesteziolog će vam stalno davati kisik kroz masku i pratiti rad srca i količinu kisika u krvi. Ako nastupi reakcija, anesteziolog i liječnik će se potruditi da se to sanira.

Vi nećete ništa osjetiti niti se sjećati same terapije, jer ćete biti uspavani sredstvom za anesteziju. Anestetik će prestati djelovati nekoliko minuta nakon terapije i vi ćete se probuditi. Tada će vas prebaciti u sobu za oporavak, gdje ćete biti okruženi njegom, dok se potpuno ne razbudite da se možete vratiti na odjel. Ako dolazite na EKT terapiju i ne ostajete u bolnici, morat ćete pričekati nekoliko sati u sobi za oporavak ili na odjelu, dok se utvrdi da ste spremni ići kući.

Kada se probudite nakon terapije, osjećat ćete se neko vrijeme kao da ste pijani, od sredstva za anesteziju i od konvulzije. Obično se može jesti u roku 15–20 minuta nakon terapije.

Koje su opasnosti i koristi od EKT terapije?

Psihijatar će razgovarati s vama o očekivanoj koristi od EKT terapije. To će ovisiti o naravi i ozbiljnosti bolesti, ali EKT uglavnom poboljšava sposobnost razmišljanja i vraća emocije u zdravije stanje.

Svaka terapija nosi sa sobom rizike i nuspojave—no rizik postoji i ako se ne izvrši terapija. Rizici i nuspojave EKT-a:

- Možete imati neke nuspojave od anestetika, kao što su glavobolja, mučnina, povraćanje. Ako se to dogodi, morate reći osoblju koje se brine o vama i dobit ćete neki lijek za to.
- Možete osjećati bolove u mišićima od sredstava za opuštanje mišića ili zbog rada mišića prouzrokovanih konvulzijom.

- Sredstvo za anesteziju će utjecati na sposobnost prosuđivanja u prvih 24 sata. U tom razdoblju **ne smijete**:
  - voziti nikakvo vozilo
  - upravljati strojevima i aparatima, uključujući i kuhinjske uređaje
  - donositi važne odluke ili potpisivati pravne dokumente
  - piti alkohol, uzimati druga sredstva koja utječu na promjenu mišljenja i raspoloženja te ne pušiti, jer može doći do reakcije na sredstvo za anesteziju.
- Ova terapija može utjecati na kratkoročnu memoriju:
  - Neposredno nakon EKT-a, većina ljudi se jedno kraće vrijeme osjeća konfuzno i ne sjeća se same terapije.
  - Tijekom ciklusa EKT-a pamćenje novih stvari može biti otežano, iako te poteškoće nestaju tijekom nekoliko dana ili tjedana. Nakon završetka ciklusa EKT terapija, neki ljudi navode djelomični gubitak pamćenja događaja koji su se zbili tijekom dana, tjedana ili mjeseci prije EKT terapija. Iako se većina tih sjećanja nakon nekog vremena povratu, neki ljudi navode dugotrajnije probleme s povratom memorije. Puno je manja mogućnost da će EKT utjecati na sjećanja iz ranije prošlosti.
  - Iako se specifična sjećanja na nešto iz razdoblja kada ste imali EKT terapije mogu nikada ne povratiti, sama sposobnost pamćenja će se poboljšati u tjednima i mjesecima koji uslijede nakon terapija.
  - Liječnici su svjesni mogućih problema s memorijom i prepisat će vam metode terapija kojim će vam se pružiti najbolje liječenje i što više izbjeći da terapija utječe na memoriju.
- Neke druge nuspojave su rjeđe, a neke su izuzetno rijetke:
  - Postoji ne tako česta opasnost od zdravstvenih komplikacija, kao što su nepravilan rad i ritam srca. Može doći do privremenog rasta krvnog tlaka i ubrzanja rada srca, nakon čega uslijedi usporeni rad srca.

– Kao i kod svake opće anestezije, mala opasnost od smrti i ovdje postoji, ali u modernoj EKT terapiji i uz kratko djelovanje anestetika, takva opasnost je danas izuzetno rijetka. Srčani udar, moždani udar ili ozljede vezane za spazam mišića, također su izuzetno rijetke pojave. Ako bi došlo do nepredviđenih problema, oprema za oživljavanje i postupci za spašavanje života u hitnim slučajevima su na dohvat ruke.

Hoće li mi biti potrebne daljnje terapije?

Iako se bolest liječi ciklusom EKT terapija, ona se može povratiti kad se završi s terapijama. Da bi se to spriječilo, liječnik će razgovarati s vama o daljnjim vrstama terapije, koje vam mogu biti potrebne kada se završi s ovim ciklusom EKT-a, kao što su:

- lijekovi
- EKT terapija za održavanje stanja
- psihoterapija.

Pritužbe

Dok ste na EKT terapiji, prema vama se ostali moraju odnositi s dostojanstvom i poštovanjem i morate biti zaštićeni od vrijeđanja. Ako niste zadovoljni bilo kojim dijelom terapije ili njege, možete staviti pritužbu. Najbolje je najprije se javiti svom voditelju slučaja (case manager), glavnoj medicinskoj sestri ili nekom drugom članu medicinske ekipe, službeniku za pritužbe ili savjetniku za korisnike u bolnici, ili direktoru psihijatrije u zdravstvenom centru za mentalno zdravlje.

Pritužbu možete iznijeti i izravno Povjereniku zdravstvenih službi (Health Services Commissioner) na telefon 8601 5200 ili glavnom psihijatru (Chief Psychiatrist) na 1300 767 299.

Ako vam je potrebna pomoć za ulaganje pritužbe, možete zamoliti nekoga da vam u tome pomogne, u koga imate povjerenja. To može biti netko iz liječničke ekipe, neki prijatelj, netko od obitelji, odvjetnik ili posjetitelj iz zajednice.

Važni kontakti

Organizacije koje možete kontaktirati za pomoć i više informacija popisane su u nastavku.

- **Društveni posjetitelji (Community visitors)** su osobe koje posjećuju usluge za mentalno zdravlje najmanje jedanput mjesečno, kako bi ispitale adekvatnost usluga i prostora za liječenje i njegu pacijenata, ispitale pritužbe i podnijele izvještaje o obavljenim ispitivanjima i istragama.
5th Floor (5. kat), 436 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Telefon: 9603 9500
Besplatan poziv: 1300 309 337
  - **Pravni centar za duševno zdravlje (Mental Health Legal Centre)** je neovisna pravna služba koja je specijalizirana za pravna pitanja u mentalnom zdravlju. Ova služba vam može organizirati zastupnika na Komisiji za preispitivanje odluka vezanih za mentalno zdravlje (Mental Health Review Board) ili vam dati savjete o drugim pravnim stvarima.
9th Floor (9. kat), 10–16 Queen Street, Melbourne 3000
Telefon: 9629 4422
Besplatan poziv: 1800 555 887
  - **Viktorijska pravna pomoć (Victoria Legal Aid)** pruža besplatne pravne savjete o raznim pitanjima. Ova služba vam može pružiti pomoć ako ne možete priuštiti privatnog odvjetnika i može vam pomoći pravnim zastupanjem na Komisiji za preispitivanje odluka vezanih za mentalno zdravlje.
350 Queen Street, Melbourne 3000
Telefon: 9269 0234
Besplatan poziv: 1800 677 402
  - **Društveni zagovornik (Public Advocate)** pomaže, savjetuje i zastupa ljude koji imaju ozbiljne pritužbe na usluge mentalnog zdravlja i usluge osobama s invalidnošću i na liječenje.
5th Floor (5. kat), 436 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Telefon: 9603 9500
Besplatan poziv: 1300 309 337
  - **Viktorijska komisija za ravnopravne mogućnosti i ljudska prava (Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission)** pomaže u rješavanju pritužbi na diskriminaciju, ima posebnu ulogu u svezi *Povelje ljudskih prava i odgovornosti* i daje savjete o ovoj povelji.
Usluge uključuju liniju za informacije i povjerljive, besplatne i nepristrane usluge u rješavanja pritužbi.
Level 3 (3. kat), 380 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Telefon: 9281 7100
Besplatan poziv: 1800 13 41 42
Internet stranica:
www.humanrightscommission.vic.gov.au
  - **Glavni psihijatar (Chief Psychiatrist)** je viši funkcionar Ministarstva društvenih usluga, postavljen na temelju Zakona o mentalnom zdravlju, s posebnim odgovornostima vezanim za ljude kojima se ukazuju usluge službi mentalnog zdravlja. Te odgovornosti uključuju ovlasti ispitivanja pritužbi i drugih pitanja i poduzimanje potrebnih mjera, i praćenje korištenja EKT-a u Viktoriji.
50 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Telefon: 9096 7571
Besplatan poziv: 1300 767 299
  - **Povjerenik za zdravstvene usluge (Health Services Commissioner)** je neovisni povjerenik, koji ispituje i pomaže u rješavanju pritužbi korisnika usluga mentalnog zdravlja na zdravstvene usluge, uključujući i usluge mentalnog zdravlja. Povjerenik može pomoći pacijentima da dođu do svojih zdravstvenih podataka.
30th Floor (30. kat), 570 Bourke Street, Melbourne 3000
Telefon: 8601 5200
Besplatan poziv: 1800 136 066
  - **Parlamentarni zaštitnik prava građana od samovolje državnih organa (Ombudsman)** ispituje pritužbe na državna ministarstva.
3rd Floor (3. kat), 459 Collins Street, Melbourne 3000
Telefon: 9613 6222
Besplatan poziv: 1800 806 314
  - **Komisija za reviziju duševnog zdravlja (Mental Health Review Board)** je neovisni tribunal koji saslušava žalbe pacijenata, kojima je određeno liječenje protivno njihovoj volji, pacijenata koji su na ograničenim odredbama o liječenju protivno svojoj volji i pacijenata koji žele biti odriješeni statusa liječenja protivno svojoj volji. Ovo tijelo automatski preispituje svoje pacijente.
Level 30 (30. kat), Marland House,
570 Bourke Street, Melbourne 3000
Telefon: 8601 5270
Besplatan poziv: 1800 242 703
Faks: 8601 5299
Email: mhrb@mhrb.vic.gov.au
Internet stranica: www.mhrb.vic.gov.au
- O drugim mjesnim organizacijama i grupama za potporu koje bi vam mogle pomoći, možete pitati svog voditelja slučaja ili nekoga iz liječničke ekipe.

Objavljene knjižice iz serije

'O vašim pravima':

- Pacijenti na prisilnom liječenju (*Involuntary patients*)
- Nalozi za prisilno liječenje uz ograničenje slobode (*Restricted involuntary treatment orders*)
- Pacijenti koji predstavljaju rizik za opću sigurnost (*Security patients*)
- Pacijenti s kaznenim dosjeom (*Forensic patients*)
- Elektrokonvulzivna terapija (*Electroconvulsive therapy*)
- Ozbiljan postupak u liječenju nepsihijatrijske bolesti (*Major non-psychiatric treatment*)
- Nalozi o neskrbničkom nadzoru (*Non-custodial supervision orders*)

Ostale brošure iz serije

'O vašim pravima':

- Pacijenti pod odredbama sudske medicine (odredbama o pritvoru i privremenom razmještanju) (*Forensic (remand and interim disposition order) patients*)
- Neprekidno liječenje (članak 12A-12D) pacijenata protiv njihove volje (*Continuing treatment (section 12A-12D) involuntary patients*)
- Nalozi za ocjenu i dijagnozu, nalozi za ocjenu i liječenje (*Assessment orders and diagnosis, assessment and treatment orders*)
- Psihokirurgija (*Psychosurgery*)

Ove i ostale knjižice mogu se u krupnom tisku naći na web stranici www.health.vic.gov.au/mentalhealth.

Određeni broj knjižica je dostupan i na drugim jezicima.

Telefonska linija za informacije

Informacije o elektrokonvulzivnoj terapiji na raznim jezicima možete čuti ako nazovete telefonsku liniju za informacije.

Linije su otvorene 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.

engleski	9679 9838
arapski	9679 9825
kambođanski	9679 9826
kantoneški	9679 9827
hrvatski	9679 9828
grčki	9679 9829
talijanski	9679 9830
makedonski	9679 9831
mandarinski	9679 9837
srpski	9679 9834
somalijski	9679 9832
španjolski	9679 9833
turski	9679 9835
vijetnamski	9679 9836

Izdao Odsjek za duševno zdravlje i drogu, viktorijskog Ministarstva za usluge društvenoj zajednici, Melbourne, Victoria, Australia.

© Autorsko pravo: Država Viktorija, Ministarstvo za usluge društvenoj zajednici, 2008.

Ova se brošura smije reproducirati dijelom ili u cijelosti pod uvjetom da se priznaje njeno autorsko pravo.

rujan 2008 (080519)

Ovlastila Vlada Viktorije, Melbourne

Da li vam je potrebna ova brošura u drugom formatu?

Ukoliko vam je potrebna ova brošura u drugom formatu trebete porazgovarati sa vašim voditeljem slučaja ili nekim drugim članom vašeg zdravstvenog tima.

Department of
Human Services